

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.il@regeringskansliet.se

Remissyttrande angående "Förhandsbedömning av finansieringsinstrument inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (SJV Utvärderingsrapport 2025:9)" (Dnr: LI2024- 02074)

Ludvig & Co välkomnar rapporten och delar utredarens analys av behovet av en välfungerande kreditmarknad som grund för investeringar och tillväxt inom jordbrukssektorn. Rapporten bedömer att Sveriges finansiella system är robust och att tillgången till kapital generellt är god för lönsamma investeringar, vilket vi instämmer i. Samtidigt vill vi understryka att det finns ett finansieringsgap som behöver adresseras – ett gap som enligt FI-compass uppskattades till cirka tre miljarder kronor år 2022, vilket i sig innebar en fördubbling på 5 år. Vår bedömning är att detta gap både är betydligt större och löpande växer, vilket innebär att lönsamma investeringar därför i högre grad inte genomförs.

Vi noterar även att en jämförelse görs mellan FI-compass uppskattade gap och lantbrukets totala skuldsättning. En stor andel av lantbrukets skuldsättning avser lån till tillgångar som mark och skog som inte skrivs av, därför kan en sådan jämförelse bli missvisande. Då det långsiktigt är viktigt att investeringar sker för att förbättra lönsamheten inom lantbruket, så vore det önskvärt att visa på hur stort finansieringsgapet är i förhållande till externt finansierade investeringar som skett för att förbättra lönsamheten.

Utredarna lyfter även fram Tillväxtbolaget för att påvisa att tillgången till kapital är god för lönsamma investeringar i jordbrukssektorn. Medan banker lånar ut mot seniora säkerheter till minimal risk kan Tillväxtbolaget fokusera på exempelvis topplån som fungerar som komplement eller alternativ till banklån. Tillväxtbolaget har under en handfull år möjliggjort investeringar om mer än 3,5 miljarder kronor i cirka 120 lantbruksföretag. Ludvig & Co delar bilden av att Tillväxtbolaget skapat förutsättningar för att just dessa 120 lönsamma investeringar genomförts i lantbruket. De tre medarbetarna inom Tillväxtbolaget har gjort ett bra jobb, men att tro att dessa 3,5 miljarder fullt ut motsvarar det gap om ungefär samma nivå som FI-compass uppskattade känns orimligt. De investeringar som Tillväxtbolaget möjliggjort på denna korta tid visar på att FI-compass och utredarna underskattat gapet.

Vi noterar vidare att rapporten lyfter kreditgarantier som ett möjligt finansieringsinstrument. Samtidigt visar erfarenheter att intresset från bankerna för att använda kreditgarantier är svagt. Det finns därför anledning att undersöka alternativa lösningar för att täcka det finansieringsgap som idag finns, särskilt vid investeringar i djurstallar och klimatrelaterade åtgärder, vilket även visas i FI-compass (2020) där bl.a. följande rekommendation ges:

- Inför riskdelningsinstrument och garantier för att öka investeringsnivån och innovationsgraden samt för att göra krediter tillgängliga för små företag som saknar tillgång till säkerheter i banksystemet. Detta kan inkludera riktade instrument för nystartade företag för att minska kostnader kopplade till kreditgivning.

Vi menar att framtida arbete med finansiella instrument inom jordbrukssektorn bör ta fasta på följande punkter:

1. **Genomför en fördjupad analys av den dolda efterfrågan på kapital.** Identifiera och kvantifiera de investeringar som aldrig leder till låneansökan på grund av orimliga och adekvata säkerhetskrav.
2. **Utveckla finansiella instrument som adresserar marknadsmisslyckanden.** Statliga garantier eller riskdelningsmodeller bör användas för att möjliggöra lönsamma investeringar som idag stoppas av säkerhetskrav.
3. **Knyt arbetet tydligare till livsmedelsstrategins mål.** En ökad investeringstakt är en nödvändig förutsättning för att stärka Sveriges livsmedelsberedskap och jordbrukets konkurrenskraft.

Avslutningsvis vill vi framhålla att ett finansieringsinstrument inte bör ersätta befintliga stöd till jordbrukssektorn, utan ses som ett komplement. Det är avgörande att insatserna samordnas och att de bygger på en helhetssyn och förståelse för jordbrukets förutsättningar och utveckling.

Med vänlig hälsning

Filip Olsson
Segmentschef Skog & Lantbruk

Ludvig & Co